بر اساس برنامه هفتم توسعه، ۵۰ درصد آموزش‌ها مهارت محور خواهد بود

نیروی ماهر؛ قطعه گمشده پازل سیاست گذاری آموزشی

[ملیحه محمودخواه] بر اساس برنامه هفتم توسعه مقرر شده دست کم ۵۰ درصد آموزش‌ها مهارت محور و عمده مشاغل ایجادی مهارتی باشند. با تغییرات اساسی در سیاست‌گذاری‌های آموزشی و اشتغال، برنامه هفتم توسعه کشور به‌طور خاص به سمت آموزش‌های مهارت‌محور گام بر می‌دارد. هدف این برنامه نه‌تنها بهبود کیفیت آموزشی، بلکه سازگاری آن با نیازهای واقعی بازار کار است. در این راستا، کارشناسان معتقدند که توجه به آموزش‌های مهارتی می‌تواند منجر به کاهش معضل بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و افزایش بهره‌وری نیروی کار شود. از نگاه کارشناسان مهارت آموزی موثرترین راه ایجاد اشتغال به شمار می رود و سرمایه گذاری در آموزش های مهارتی ضمن تربیت افراد متخصص و ماهر، نیاز واحدهای اقتصادی به نیروی ماهر را برطرف می کند.

درحال حاضر در بسیاری از کشورها افراد جویای کار پیش از تحصیل در دانشگاه‌ها، دوره‌های مهارتی و فنی و حرفه‌ای را طی می‌کنند زیرا آموزش های مهارتی بستر ورود آنها به بازار کار را فراهم می‌کند.

برنامه هفتم توسعه کشور، که قرار است نقشه راه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایران در سال‌های آتی باشد، رویکردهای جدیدی در زمینه‌های مختلف به‌ویژه آموزش و اشتغال معرفی کرده است. یکی از مهم‌ترین تغییرات در این برنامه، توجه ویژه به آموزش‌های مهارت‌محور است. این تغییر به دلیل ناکافی بودن برنامه‌های آموزشی فعلی و شکاف‌های موجود میان مهارت‌های آموخته‌شده در دانشگاه‌ها و نیازهای واقعی بازار کار به‌وجود آمده است. در شرایط کنونی، با توجه به نرخ بالای بیکاری میان فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، ضروری است که آموزش‌ها از حالت تئوری صرف خارج شده و بر اساس نیازهای بازار و مهارت‌های عملی تنظیم شوند. طبق پایش‌های انجام شده ۵۰ درصد کسانی که دوره‌های مهارت آموزی را می‌گذرانند سریع‌تر وارد بازار کار می‌شوند. در کشور ما سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای به‌عنوان متولی ارائه آموزش‌های مهارتی غیررسمی نقش موثری در تربیت نیروی انسانی ماهر و مورد نیاز بنگاه‌های اقتصادی و جذب افراد ماهر به بازار اشتغال دارد. در همین راستا، غلامحسین محمدی، معاون وزیر کار و رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای معتقد است: زیست بوم آموزش‌های مهارتی به سمت تعریف دوره‌های دوگانه آموزش‌های عملی و نظری در جوار کارگاه است و آموزشگاه‌های آزاد فنی و حرفه‌ای می‌توانند به عنوان شرکای راهبردی سازمان فنی و حرفه‌ای در تربیت نیروی ماهر اثرگذار باشند.

وی از تدوین بیش از ۱۱۷۰۰ استاندارد مهارتی در قالب شغل و شایستگی، سند حرفه و ایران مهارت در سازمان فنی و حرفه‌ای خبر داده و گفت: طبق آمارها بیش از یک میلیون نفر در ۶ ماهه نخست سال جاری در ۶۵۷ مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای دولتی و بیش از ۲۲ هزار آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد فعال موفق به کسب آموزش‌های مهارتی شده‌اند و براساس پایش‌های انجام شده ۵۰ درصد کسانی که مهارت آموزی را می گذرانند، وارد بازار کار می‌شوند. به گفته معاون وزیر کار در شرایط تحریم و موانع سرمایه‌گذاری، افزایش بهره‌وری نیروی کار با استفاده از مهارت آموزی و تربیت نیروی کار متخصص بهترین راهکار برای عبور از این شرایط است.

محمدی با بیان اینکه مساله امروز کشور بیکاری نیست، تاکید کرد: مشکل اساسی نبود نیروی کار ماهر و عدم ارتباط و هماهنگی نیروی کار با مشاغل موجود است. عمده کسانی که گرفتار تورم و شوک حاصل از نوسان اقتصادی و فقر می‌شوند توانمندی و مهارت لازم برای عبور از چنین شرایط و شوک‌هایی را ندارند.

به گفته رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای همزمان با افزایش سطح مهارت، تولید رونق می‌گیرد و کسب و کارها توسعه پیدا می‌کند بنابر این افراد با ارتقای مهارت می‌توانند از شرایطی همچون فقر و بیکاری رهایی یابند. با وجود آنکه سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای به عنوان کانون توسعه انسانی در گذشته و در اسناد مهم کشور جایگاه چندانی نداشت ولی خوشبختانه در برنامه هفتم توسعه ارتقای جایگاه مهارت به عنوان یک موضوع کلیدی مدنظر قرار گرفته به نحوی که در یک سال اخیر تلاش بسیاری صورت گرفت تا با همراهی دولت و مجلس به ویژه مجمع تشخیص مصلحت نظام، لایحه پیشنهادی حوزه مهارتی کشور در پیوست برنامه هفتم گنجانده شود.

نبود ارتباط میان رشته‌های نظری و یافتن شغل مناسب

محمدرضا محبوب فر کارشناس حوزه کار به شهروند می گوید: در سال‌های اخیر، بخش آموزش کشور با مشکلات مختلفی روبه‌رو بوده است. یکی از مهم‌ترین مشکلات، نبود ارتباط مستقیم و موثر میان آموزش‌های تئوری ارائه‌شده در دانشگاه‌ها و نیازهای عملی و واقعی بازار کار بوده است. بسیاری از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به‌ویژه در رشته‌های نظری و غیر فنی، در پیدا کردن شغل متناسب با تحصیلات خود با چالش‌های بزرگی مواجه هستند. این مسئله به‌ویژه در جوامع صنعتی و تکنولوژیک امروز که نیاز به نیروی کار ماهر در مشاغل فنی و تکنولوژیک روزافزون است، بیشتر احساس می‌شود. او اضافه می کند: بر اساس آمارهای موجود، میزان بیکاری میان فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در ایران به‌طور قابل توجهی بالاتر از میانگین بیکاری عمومی است. این وضعیت نشان‌دهنده ناکارآمدی سیستم آموزشی در تولید نیروی کار ماهر و متناسب با نیازهای بازار است. در همین راستا، ضروری است که آموزش‌ها به سمتی پیش روند که مهارت‌های عملی و تخصصی بیشتری را به دانش‌آموختگان ارائه دهند تا آنها بتوانند وارد بازار کار شوند.

محبوب فر با اشاره به اینکه در برنامه هفتم توسعه، تأکید ویژه‌ای بر مهارت‌محور کردن آموزش‌ها شده است دامه می دهد: این برنامه به‌دنبال این است که از طریق ارتقای سطح مهارت‌های فنی و حرفه‌ای، بیکاری فارغ‌التحصیلان را کاهش دهد. یکی از اقدامات مهم در این راستا، توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، تقویت نظام آموزش مهارتی در مدارس و دانشگاه‌ها و همکاری‌های گسترده‌تر میان بخش‌های دولتی و خصوصی است. طبق این برنامه، وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف به ارائه آموزش‌هایی هستند که با نیازهای واقعی بازار کار هم‌راستا باشد. او تاکید می کند: تحول در نظام آموزشی کشور به‌سمت مهارت‌محوری می‌تواند تأثیرات مثبتی در زمینه اشتغال و کاهش بیکاری داشته باشد. مهارت‌محوری آموزش‌ها نه‌تنها به فارغ‌التحصیلان کمک می‌کند که به‌سرعت وارد بازار کار شوند، بلکه باعث می‌شود که آنها به‌طور مستقیم و کاربردی مهارت‌هایی را کسب کنند که بازار کار به آنها نیاز دارد. به‌عنوان مثال، در حوزه‌های صنایع دستی، مهارت‌های فنی و مهندسی، بهداشت و درمان، IT و فناوری، آموزش‌های عملی و مهارتی می‌تواند سطح اشتغال در این بخش‌ها را افزایش دهد. محبوب فر عنوان می کند: مزیت دیگر آموزش‌های مهارت‌محور این است که فارغ‌التحصیلان قادر خواهند بود به‌طور مستقل و با استفاده از مهارت‌هایی که دارند، مشاغل خود را راه‌اندازی کنند و به ایجاد کسب‌وکارهای جدید کمک کنند. این مسئله به‌ویژه در شرایطی که کشور با تحریم‌ها و محدودیت‌های اقتصادی روبه‌رو است، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. با توجه به این که کارآفرینی در کشور به‌ویژه در میان جوانان کم است، برنامه‌های مهارت‌محور می‌تواند این شکاف را پر کند.

> محبوب فر: میزان بیکاری میان فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در ایران به‌طور قابل توجهی بالاتر از میانگین بیکاری عمومی است. این وضعیت نشان‌دهنده ناکارآمدی سیستم آموزشی در تولید نیروی کار ماهر و متناسب با نیازهای بازار است. در همین راستا، ضروری است که آموزش‌ها به سمتی پیش روند که مهارت‌های عملی و تخصصی بیشتری را به دانش‌آموختگان ارائه دهند تا آنها بتوانند وارد بازار کار شوند

مهارت‌محوری یک ضرورت در برنامه توسعه کشور

حمید حاجی اسماعیلی کارشناس حوزه اشتغال نیز به شهروند می گوید: مهارت‌محوری به‌عنوان یک ضرورت در برنامه‌های توسعه کشور مطرح است، اما باید توجه داشت که این تغییرات نیاز به همراهی تمامی دستگاه‌ها، از دولت گرفته تا بخش خصوصی و دانشگاه‌ها دارد. آموزش‌های مهارتی باید به‌طور دقیق و مؤثر به نیازهای بازار کار پاسخ دهند و نباید فقط به‌عنوان یک سیاست دستوری به آن نگاه کرد. این اظهارات نشان‌دهنده لزوم به یک همکاری میان بخشی و اقدامات هماهنگ در راستای تحقق آموزش‌های مهارتی در ایران است. او ادامه می دهد: اینکه مهارت‌های فنی و حرفه‌ای در جامعه ما از ارزش و جایگاه کافی برخوردار نباشند، چالشی جدی است. بسیاری از خانواده‌ها و جوانان تحصیل در دانشگاه را به‌عنوان تنها راه برای موفقیت می‌بینند، در حالی که در دنیای امروز، داشتن مهارت‌های تخصصی در حوزه‌های مختلف، می‌تواند فرصت‌های شغلی بیشتری ایجاد کند.

نیاز به فرهنگ‌سازی در این زمینه حس می‌شود. تغییر این دیدگاه نیازمند زمان است و به‌ویژه باید از دوران تحصیل ابتدایی و متوسطه این نگرش به جوانان القا شود که مهارت‌آموزی می‌تواند به‌طور مستقیم به اشتغال آنها کمک کند. این کارشناس حوزه اشتغال بر این باور است که یکی دیگر از مسائلی که در پیاده‌سازی آموزش‌های مهارت‌محور باید مدنظر قرار گیرد، نقش پررنگ بخش خصوصی در این زمینه است. بخش خصوصی می‌تواند به‌عنوان یک شریک اصلی در این تحول عمل کند. بسیاری از شرکت‌ها و کارخانه ها به‌طور مستقیم با نیازهای مهارتی در بازار کار آشنا هستند و می‌توانند به طراحی دوره‌های آموزشی و کارآموزی کمک کنند. این همکاری‌ها نه‌تنها موجب می‌شود که فارغ‌التحصیلان دارای مهارت‌های موردنیاز بازار کار شوند، بلکه فرصت‌های شغلی جدیدی نیز برای آنها فراهم می‌آورد. اسماعیلی ادامه می دهد: برخی از شرکت‌ها و استارتاپ‌ها در این حوزه به‌طور موفقیت‌آمیز دوره‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای برگزار می‌کنند که علاوه بر آموزش مهارت‌های تخصصی، به کارآموزان کمک می‌کند تا ارتباطاتی در بازار کار برقرار کنند و شانس بیشتری برای پیدا کردن شغل پیدا کنند. در این زمینه، بخش خصوصی می‌تواند از طریق سرمایه‌گذاری در این نوع دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی، نقشی کلیدی در کاهش نرخ بیکاری و ایجاد فرصت‌های شغلی ایفا کند. او بر این باور است که در زمینه پیاده‌سازی آموزش‌های مهارت‌محور، یکی از نکات بسیار مهم، تطابق مهارت‌های آموخته‌شده با نیازهای روز صنایع مختلف است. در حالی که بسیاری از دوره‌های آموزشی در حال حاضر به‌طور کلی و عمومی برگزار می‌شوند، نیاز به طراحی دوره‌های تخصصی‌تر و متناسب با نیازهای صنایع به‌ویژه در حوزه‌های فناوری، تولید و خدمات وجود دارد. این تطابق می‌تواند کمک کند تا فارغ‌التحصیلان در کوتاه‌ترین زمان ممکن وارد بازار کار شوند و از این طریق از بیکاری فارغ‌التحصیلان جلوگیری شود. در بسیاری از کشورها، سیستم‌های آموزشی به‌طور مرتب با صنایع همکاری دارند تا مهارت‌هایی را آموزش دهند که بازار کار به آنها نیاز دارد. این ارتباطات به‌طور مداوم به‌روز می‌شوند تا اطمینان حاصل شود که مهارت‌های آموخته‌شده با تغییرات و تحولات بازار هم‌راستا هستند.

> حاجی اسماعیلی: مهارت‌محوری به‌عنوان یک ضرورت در برنامه‌های توسعه کشور مطرح است، اما باید توجه داشت که این تغییرات نیاز به همراهی تمامی دستگاه‌ها، از دولت گرفته تا بخش خصوصی و دانشگاه‌ها دارد. آموزش‌های مهارتی باید به‌طور دقیق و مؤثر به نیازهای بازار کار پاسخ دهند و نباید فقط به‌عنوان یک سیاست دستوری به آن نگاه کرد

اقتصاد کلان

۳۵۴ همت زیان شرکت‌های دولتی

۶ شرکت در صدر زیان‌ده‌ترین‌ها

براساس گزارش تفریغ بودجه ۱۴۰۲، درحالی در قانون بودجه سال گذشته فقط تعداد ۱۷ شرکت با زیان ۲۱ هزار و ۲۷۴ میلیارد تومان پیش‌بینی شده بود که مطابق صورت‌های مالی تعداد ۱۳۴ شرکت در سال ۱۴۰۲ مبلغ ۳۵۴ همت (افزایش حدود ۱۷ برابری) زیان داشته‌اند.

طبق گزارش دیوان محاسبات، ۸۰ درصد زیان شرکت‌های دولتی در سال ۱۴۰۲ مربوط به ۶ شرکت به شرح زیر است:

شرکت بازرگانی دولتی ایران با ۱۳۸ همت در رتبه اول قرار داشته؛ سازمان هدفمندسازی با ۵۲ همت دوم و سازمان بیمه سلامت ایران به مبلغ ۴۰ هزار و ۶۶۷ میلیارد تومان در رتبه سوم قرار دارد. شرکت مادر تخصصی برق حرارتی به مبلغ ۲۵ همت در رتبه چهارم، سازمان صداوسیما با ۱۳ هزار و ۵۶۹ میلیارد تومان در رتبه پنجم و سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح با ۱۰ هزار و ۵۱۶ میلیارد تومان در رتبه ششم قرار داشته است./بازار

رشد هشت درصدی اقتصاد بدون تحول دیجیتال محقق نمی‌شود

علی‌اصغر انصاری، معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات گفت: اقتصاد دیجیتال و ورود به عرصه انقلاب صنعتی نسل چهارم، میزان بهره‌وری را افزایش می‌دهد و رشد هشت درصدی اقتصاد بدون تحول همه‌جانبه دیجیتال در کشور محقق نمی‌شود./ایرنا

آغاز پویش دلگرمی با توزیع بیش از ۱۰ هزار و ۵۰۰ دستگاه گرمایشی در مناطق محروم کشور

امیر حسین مدنی، مدیرعامل بنیاد برکت از آغاز پویش دلگرمی با توزیع بیش از ۱۰ هزار و ۵۰۰ دستگاه گرمایشی خبر داد و گفت: اجرای این پویش از ۱۵ آبان آغاز و تا ۱۵ آذر ادامه دارد. مدیرعامل بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان امام با بیان اینکه چهارمین پویش دلگرمی در قالب توزیع دستگاه‌های گرمایشی در مناطق محروم آغاز شده است گفت: در قالب این پویش ۱۰ هزار و ۵۷۷ دستگاه گرمایشی از جمله انواع بخاری و آبگرمکن با توجه به اقلیم منطقه ای در تمامی مناطق محروم کشور توزیع می‌شود./تسنیم

بیش از ۳۴۰۰ شکایت از بیمه‌ها ثبت شد

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران جدول تفکیکی آمار هفت ماهه شکایت مکتوب از شرکت‌های بیمه‌ای را برای بهره‌برداری عموم منتشر کرد که بر اساس آن، در این مدت سه هزار و ۴۱۴ شکایت مکتوب از ۳۲ شرکت بیمه‌ای فعال در ایران به ثبت رسید. این آمار در چهار جدول جداگانه شامل «آمار کل شکایات»، «درمان»، «ثالث» و «بدنه» نشان می‌دهد از بین ۲ هزار و ۸۸۰ شکایت رسیدگی شده، حدود ۶۷ درصد شکایات وارد بوده است چرا که یک هزار و ۹۲۹ شکایت، وارد تشخیص داده شده است ضمن اینکه ۵۳۴ شکایت همچنان در مرحله رسیدگی قرار دارد./ایرنا

انرژی

روند مصرف گاز کشور مجدد افزایشی شد

همزمان با شدت گرفتن سرما در برخی مناطق کشور، روند مصرف گاز کل کشور با صعودی شدن به روزانه ۸۰۰ میلیون مترمکعب نزدیک شد. بخش خانگی، تجاری و صنایع از جمله مصرف کنندگان عمده گاز تولیدی کشور محسوب می شوند. هر چه شدت سرمای هوا افزایش یابد، میزان مصرف گاز در این بخش‌ها بیشتر و بیشتر شده و بر طبل ناترازی بیشتر کوبیده می‌شود. امسال سرمای هوا از همین اوایل پاییز چهره خود را نمایان کرد تا نشان دهد قرار است زمستانی سخت‌تر را به دنبال داشته باشد و از طرف دیگر زنگ هشداری برای متولیان تامین سوخت کشور باشد./ایرنا

عذرخواهی وزیر نیرو از مردم بابت قطعی برق

وزیر نیرو که به منظور بهره‌برداری از چند طرح صنعت آب و برق وارد خوزستان شد. در افتتاح عملیات اجرایی احداث نیروگاه خورشیدی ۲۰۰ مگاواتی شهرستان بهبهان گفت: بابت مشکلات ایجاد شده به علت قطع برق، از مردم عذرخواهی می‌کنم.

عباس علی‌آبادی اظهار کرد: در روزهای اخیر حدود سه درصد کسری انرژی را در کشور تجربه کردیم که شاید اتفاق خاصی در این حوزه نباشد اما با این وجود شرایط تا حدودی برای مردم سخت شد؛ لذا جا دارد از مشکلات ایجاد شده برای مردم عذرخواهی کنیم./ایسنا

پول و تجارت

ضوابط ثبت سفارش آیفون‌های تجاری به زودی اعلام می‌شود

محمدعلی دهقان دهنوی، رئیس سازمان توسعه تجارت ضمن اشاره به اینکه اجازه اولیه اظهار گوشی‌های آیفون وارداتی با رویه مسافری به گمرکات کشور اعلام شده، درباره ثبت سفارش گوشی‌های آیفون وارداتی با رویه تجاری نیز گفت که این موضوع در حال بررسی است و ضوابط آن در آینده نزدیک اعلام خواهد شد.

رئیس سازمان توسعه تجارت گفت: بر اساس هماهنگی‌هایی انجام شده این اجازه به گمرک داده شد که ثبت اظهار اولیه گوشی‌های آیفون مدل ۱۳ به بعد را آغاز کنند؛ بنابراین افرادی که از ماه جاری (آبان) به صورت مسافری گوشی وارد کشور کردند، می‌توانند اظهار اولیه خود را به گمرک اعلام کنند./ایسنا

به‌روزرسانی ۹۷ درصد اطلاعات مکان‌های شهری کشور

رضا ربانی، مدیرکل جغرافیایی و اطلاعات مکانی کشور گفت: مطابق برنامه ابلاغی کارگروه تعامل پذیری، پروژه GNAF به‌روزرسانی و ژئوکد کردن اطلاعات کدپستی ده رقمی در نقاط شهری و روستایی کشور در حال اجراست که ۹۷ درصد در نقاط شهری و در مناطق روستایی نیز مجموعا ۶۸ درصد پیشرفت داشته است. در اجرای جی‌نف، همانند کد ملی افراد، برای مکان‌ها کد شناسایی یکتا صادر خواهد شد و اجرای طرح پایگاه استاندارد نشانی مکان محور، در مدیریت امور شهری بسیار تاثیرگذار است. بنابراین می‌توان هدف از اجرای طرح GNAF را هویت بخشی به مکان‌ها دانست و در خلال اجرای این طرح، ابتدا مردم و سپس ادارات خدمات‌رسان و دستگاه‌های اجرایی استان، ذینفع این طرح هستند./ایسنا